

Symmetrisen kaupungin toimeenpanosuunnitelma 2016 – 2030

1. **Symmetrinen Joensuu**
  - 1.1. Tausta
  - 1.2. Strategiat ja ohjelmat
2. **Symmetrisen kaupunki – visiosta toimeenpanosuunnitelmaksi**
  - 2.1. Yleistavoitteet
  - 2.2. Hanke- ja teemakohtainen jaottelu
  - 2.3. Yleiskuvaus työkaluista
  - 2.4. Hankkeen ohjaaminen ja päätöksenteko
  - 2.5. Hankkeen seuranta
3. **Viestintäsuunnitelma**
4. **Hankekohtaiset aikataulut, tavoitteet ja rahoitussuunnitelma**

Asuminen

- 4.1. Penttilänranta
- 4.2. Aittaranta
- 4.3. Sortavalankatu
- 4.4. Niinivaaran keskus
- 4.5. Muu keskusta

Liikenne

- 4.6. Asemanseutu
- 4.7. Pielisjoki ja sillat

Kauppa & palvelut

- 4.8. Liikekeskusta
- 4.9. Tikkamäen terveyspuisto

Koulutus- ja elinkeinotoiminta

- 4.10. Greenpark Yrityspuisto
- 4.11. Syväsatama
- 4.12. Peltolan kampus
- 4.13. Sirkkalan työpaikka-alue
- 4.14. Mehtimäen kampus

Virkistys- ja matkailu

- 4.15. Sirkkalanpuisto
- 4.16. Ilosaari
- 4.17. Mehtimäen urheilu- ja tapahtumapuisto

1. Symmetrinen Joensuu

1.1. Tausta

Tsaari Nikolai I perusti Joensuun vuonna 1848 Pielisjoen länsirannalle. Kaupunki laajentui joen itäpuolelle kuntaliitoksessa Pielisensuun kunnan kanssa vuonna 1953. Keskusta painottuu edelleen 165 vuotta myöhemmin joen läntiselle puolelle. Joen itäpuolella on toki vahvoja toiminnallisia keskuksia kuten keskussairaala, merkittäviä teollisuuslaitoksia ja koulutuskampuksia.

Nyt kaupunki on avannut uuden kasvun ajan joen itäpuolelle käynnistämällä Penttilän kaupunginosan ja erityisesti Penttilänrannan alueen rakentamisen. Joen ylittävien siltojen määrä kasvoi kolmesta viiteen vuonna 2015 ja alueen saavutettavuus ja kiinnostavuus lisääntyi näin merkittävästi.

Joen itäpuolelle kävely- ja pyöräilyvyöhykkeelle suunnitellaan yli 300 000 m² täydennysrakentamishankkeita, jotka mahdollistavat monipuolisen kasvun ja alueen luonteen muuttamisen keskustamaiseksi. Kehitettävän alueen keskiössä sijaitsevat rautatie- ja linja-autoasemat ja alue rajautuu liikenteellisesti VT6 muodostaman kehätien sisäpuolelle sataman läheisyyteen. Alue kytkeytyy jo aloitettuun Penttilänrannan uudisrakennusalueeseen, jonne on rakentamassa kaupunkimainen ja jokimaisemaa hyödyntävä noin 3 000 asukkaan asuin- ja työpaikka-alue.

Symmetrisen kaupungin rakentamisessa pyritään läpileikkaavasti huomioimaan Joensuun seudun kasvustrategiassa asetettu visio: "Vihreä kasvu - Kestävästi kasvava, älykkäästi ja luovasti uudistuva". Kaupunkirakenteen tiivistäminen, toimintojen ja palvelujen kehittämisedellytysten luominen, uudentyypinen kytkentä olemassa olevaan kaupunkikeskustaan sekä fiksit energiatehokkuuteen ja liikenteeseen liittyvät ratkaisut mahdollistavat Joensuun ydinkeskustan laajenemisen symmetriseksi kaupungiksi. Kasvua ja uudistumista generoidaan mittavien julkisten ja yksityisten investointien kautta ja hyödyntämällä edelläkävijä -markkinoita.

Joensuun kaupungin kokonaisasukasmäärä oli vuoden 2016 alussa yli 75 000, josta Symmetrisen kaupungin suunnittelualueella asuu noin 18 000 henkilöä. Tämän ohella alueella on lähes 40 % Joensuun ydinkaupunkiseudun työpaikoista. Joen itäpuolella panostetaan useisiin kehittämiskohteisiin: työpaikkoihin, koulutukseen, asumiseen ja julkisten palvelujen uudelleen järjestelyihin kaupunkirakennetta eheyttäen. Työpaikkojen määrän kasvua haetaan keskustahakuisista luovista aloista, elämysteollisuudesta, metsä- ja metalliklusterin yritys/toimintapuistosta sekä tutkimuksesta ja koulutuksesta.

1.2. Strategiat ja ohjelmat

Joensuun seudun kasvustrategia ja kasvusopimus valtion kanssa

Joensuun seudun kestävä ja älykkäästi uudistuva kasvu edellyttää, että kaikki käytettävissä olevat voimavarat suunnataan entistäkin määrätietoistemmin kaikkein lupaavimmille painopistealueille. Tämän vuoksi seudun keskeisimmät elinkeinoympäristön kasvua ja kehitystä tukevat toimijat ovat synnyttäneet yhteisen näkemyksen kasvuvalinnoista ja niitä ohjaavista periaatteista. Joensuun seudun kasvustrategia: "Kestävästi kasvava – älykkäästi uudistuva" on vahvistettu vuonna 2012. Kasvustrategian päivitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 21.12.2015.

Yllä mainittuun kasvustrategiaan pohjautuen valtio on tehnyt Joensuun kaupungin kanssa kasvusopimuksen 20.12.2013. Kasvusopimus pitää sisällään koko Symmetrisen kaupungin ytimen toteuttamisen kehitysvision mukaisesti kolmella tasolla: 1. ydinkeskustan symmetria, 2. seutusymmetria ja 3. sijainnin hyödyntäminen suhteessa Venäjän markkinoihin. Valtio on sitoutunut sopimuksessa poistamaan kehitysesteitä tämän hankekokonaisuuden ympäriltä.

Kasvusopimuksen laadintaan osallistuneet tahot (Joensuun kaupunki, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Itä-Suomen yliopisto, Karelia-ammattikorkeakoulu Oy, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Joensuun Tiedepuisto Oy ja Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy) muodostavat ohjausryhmän, joka seuraa 2012 valmistuneen kasvustrategian toteutumista.

Uusi kasvusopimushakemus on valmisteilla ja kaupunginhallitus hyväksyi sen 25.1.2016. Kärkihankkeina ovat metsäbiotalous sekä oppimisympäristöt ja oppimisen digitalisaatio. Kasvua tukevana toimina hakemuksessa painotetaan myös innovatiivisia julkisia hankintoja sekä julkisia investointeja kehitysalustoina.

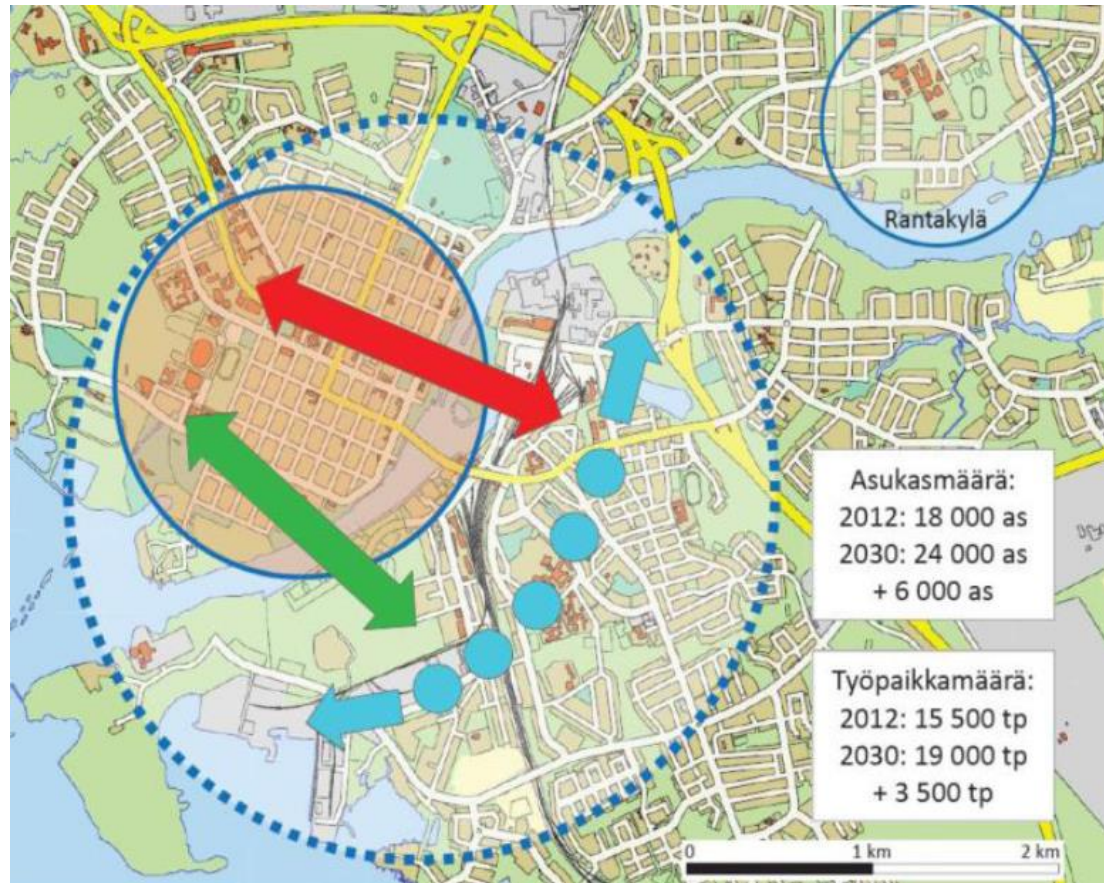
Symmetrisen kaupungin kehitysvision

Vuoden 2014 aikana laadittiin visio Joensuun ydinkeskustan symmetriselle kaupungille. Laatiminen oli tiivis vuorovaikutteinen prosessi, jossa oli mukana virkamiesten lisäksi mm. luottamushenkilöitä kaupunginhallituksesta ja kaupunkirakennelautakunnasta, edustajia yliopistosta, ammattikorkeakoulusta, koulutuskuntayhtymästä, Tiedepuistosta ja Josek Oy:stä sekä useiden yritysten ja muiden yhteisöjen edustajia. Viimeisessä vaiheessa visioehdotus oli julkisesti arvioitavana ja kommentoitavana Internetissä kesän 2014 aikana. Tämän jälkeen työ viimeisteltiin yleisöpalautteen pohjalta ja kaupunginvaltuusto hyväksyi sen 29.9.2014.

Vision laadinnan aikana kävi selväksi, että joki keskustassa nähdään merkittävänä voimavarana ja vahvuutena koko kaupungin kehitykselle. Laadintaan ja kommentointiin osallistuneista ehdoton valtaosa näkee jokiympäristöön kohdentuvan keskustakehittämisen positiivisena asiana. Symmetrisen kaupungin tavoittelu saa vahvan tuen.

Kehitysvision koostuu lyhyestä, kokoavasta yleistavoitteesta ja sitä tukevista teema kohtaisista tavoitteista. Teemoja ovat asuminen, liikenne, kauppa ja palvelut, elinkeinotoiminta sekä virkistys ja matkailu.

Vision tavoitevuosi on 2030, johon mennessä alueelle tavoitellaan 6000 uutta asukasta ja 3500 uutta työpaikkaa. Kokonaisuutena symmetrisen kaupungin kehityshankkeet muodostavat noin miljardin euron kokonaisuuden, josta Joensuun kaupungin osuus on n. 100 M€, valtion n. 100 M€ ja yksityisten investointien n. 800 M€.

Vihreä kasvu

Joensuu on vihreä kärkiosaaja ja Euroopan johtava metsäosaamiskeskittymä. Symmetrisen kaupungin kehitysvissiossa vihreä kasvu määritellään läpileikkaavaksi teemaksi. Vihreän kasvu tavoite sisältyy myös Joensuun seudun kasvustrategiaan.

Symmetrisen kaupungin vihreä kasvu tarkoittaa, että kaikissa kehityshankkeissa otetaan huomioon kestävän kasvun näkökulma (taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys); energia- ja materiaalitehokkaat ratkaisut, kiertotalous sekä hiilineutraalius. Hankkeissa tuetaan mahdollisuuksien mukaan uusien, vihreän kasvun tavoitteiden mukaisten liiketoimintaratkaisujen käyttöä ja uuden liiketoiminnan syntymistä siten että kehityshankkeet toimivat osaltaan uusien, kestävien ratkaisujen referenssialustana (tuotteet ja palvelut). Tarjoamalla kasvu- ja innovaatioalustoja kestävän liiketoiminnan kehittämiseksi Joensuun kaupunki vahvistaa samalla uuden, vihreän liiketoiminnan syntymistä ja lisää siten alueen elinvoimaa.

Koko symmetrisen kaupungin toteuttamisessa tavoitellaan korkeaa energiatehokkuutta ja toisaalta mahdollisuuksien mukaan pyritään laajentamaan uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Asetetut tavoitteet korostavat Joensuun kaupungin ilmasto-ohjelman tavoitteita

kestävän kehityksen toteuttamiseksi ja kaupungin hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää uusien ratkaisujen kehittämistä ja ketteriä kokeiluja.

Resurssi- ja ympäristötehokkuuden lisäksi Vihreä kasvu on uuden liiketoiminnan synnyttämistä uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntämällä ja eri toimialojen vahvuuksia yhdistämällä - innovatiivisilla ja ekologisesti kestäville tavoilla. Keskeisiä osaamisalueita Joensuussa ovat metsäosaamisen lisäksi mm. fotonikka ja ICT-ohjelmistotuotanto.

Vihreä kasvu on myös yhdyskuntarakenteen kehittämistä kestäväällä tavalla maankäyttö, asuminen, palvelut, liikenne ja elinkeinot yhteen sovittaen. Tämä näkyy konkreettisesti kaupunkiympäristössä visuaalisina ja elämyksellisinä ympäristöinä, luonnonmateriaalien käytönä rakentamisessa ja liikkumisvalintojen vihertymisenä.

2. Symmetrinen kaupunki – visiosta toimeenpanosuunnitelmaksi

2.1 Yleistavoitteet

Toimeenpanosuunnitelman yleistavoitteet on johdettu Symmetrisen kaupungin visiosta. Näitä ovat:

- uudet keskustahakuiset työpaikat
- keskusta-asumisen renessanssi
- saavutettavuus ja liikkumisen helppous
- kaupunkikulttuuri ja monikulttuurisuus
- kaupunkimatkailu
- sekoittunut kaupunkirakenne
- Kestävä rakentaminen ja asuminen
- keskustamaisen alueen suunnitelmallinen ja hallittu kasvu
- kaupan kasvu

Numeeriseksi tavoitteeksi on asetettu 3500 uutta työpaikkaa ja 6000 uutta asukasta Symmetrisen kaupungin kehitysalueelle vuoteen 2030 mennessä. Numeeriset tavoitteet on jyvitetty eri osakokonaisuuksiin siten, että näiden toteutuessa kokonaisuudessaan päästään yleistavoitteen mukaiseen tilanteeseen.

Visiossa on määritelty myös kolme symmetriatasoa: 1. Keskustasymmetria, 2. Seutusymmetria, 3. Sijainnin hyödyntäminen (Venäjän markkinapotentiaali). Tässä toimeenpanosuunnitelmassa keskitytään keskustasymmetriaan.

Tämän ohella visiotyössä on Symmetrisen kaupungin ydinalueen satelliittina tunnistettu Rantakylän asuinalue, jota ei ole käsitelty tässä toimeenpanosuunnitelmassa. Rantakylän kehittämistä toteutetaan omana kokonaisuutenaan kaupunkirakenneyksikössä Älykäs Rantakylä-Utra –hankkeella.

Lisäksi tavoitellaan asukasviihtyvyyden ja alueen elinvoimaisuuden lisääntymistä erilaisilla elämyksellisillä ja toiminnallisilla ratkaisuilla. Näitä ovat mm. erilaiset tapahtumat, valaistus, kaupunkitaide, kokoontumispaikat- ja tilat, jokimaiseman hyödyntäminen sekä pyöräily- ja jalankulkukulttuurin edistäminen.

2.2 Hanke- ja teemakohtainen jaottelu

Symmetrisen kaupungin hankekokonaisuuden toimenpiteiden hahmottamiseksi on tehty jaottelu 17 osakokonaisuuteen. Näistä osakokonaisuuksista on tunnistettu pääasiallinen teema ja numeeriset tavoitteet niin työpaikka- kuin asukasmäärien osalta. Lisäksi on hahmoteltu mahdollisia työkaluja, toimenpiteitä ja vastuutahoja kunkin osakokonaisuuden eteenpäin viemiseksi.

Symmetrisen kaupungin osakokonaisuudet ja kehittämisteemat ovat:

	asuminen	liikenne	kauppa & palvelut	koulutus- ja elinkeinotoiminta	virkestys & matkailu
4.1 Penttilänranta					
4.2 Aittaranta					
4.3 Sortavalankatu					
4.4 Niinivaaran keskus					
4.5 Muu keskusta					
4.6 Asemanseutu					
4.7 Pielisjoki ja sillat					
4.8 Liikekeskusta					
4.9 Tikkamäen terveystuisto					
4.10 Green Park					
4.11 Syväsatama					
4.12 Peltolan kampus					
4.13 Sirkkalan työpaikka-alue					
4.14 Mehtimäen kampus					
4.15 Mehtimäen urheilu- ja tapahtumapuisto					
4.16 Sirkkalanpuisto					
4.17 Ilosaari					

Punainen väri kuvastaa osakokonaisuuden pääasiallista teemaa ja oranssi merkintä kertoo, että teema on jossain määrin merkittävä. Joissakin osakokonaisuuksissa useammat eri teemat tulevat huomioitavaksi toimeenpanosuunnitelmaa tehtäessä.

Toimeenpanosuunnitelman liitteenä olevissa hankekorteissa on käyty läpi jokaisen osakokonaisuuden pääasialliset teemat, tavoitteet, toimenpiteet ja toteutusaikataulu.

Osakokonaisuuksien toteutus on aikataulutettu kolmeen koriin:

- 1: Vuosien 2016–17 aikana toteutettavat hankkeet
- 2: Vuosien 2017–20 aikana toteutettavat hankkeet
- 3: Vuoden 2020 jälkeen toteutettavat hankkeet

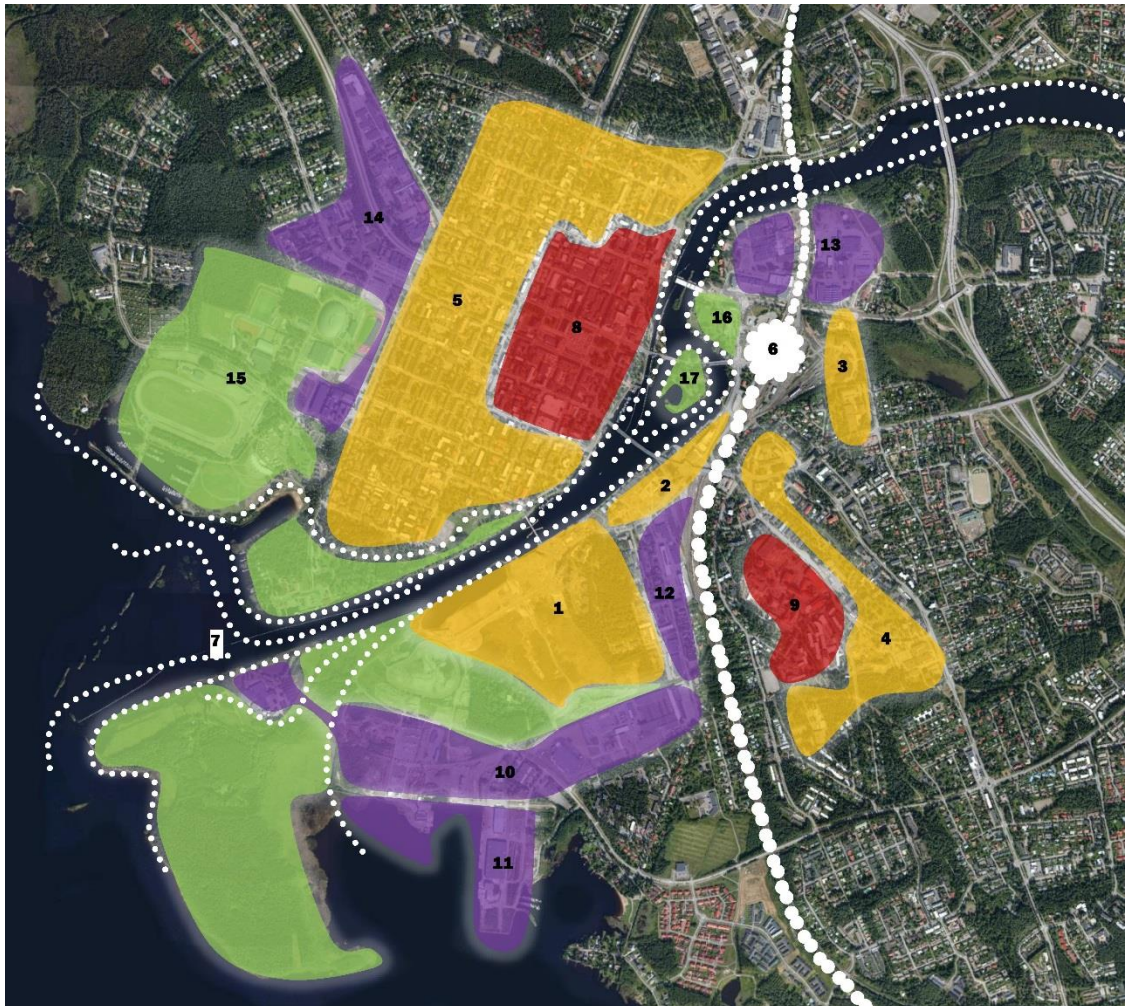

Alla olevassa kuvassa Symmetrisen kaupungin osakokonaisuudet on numeroitu ja kuvattu teemavärein kehittämisteemojen mukaisesti.

Vihreä väri kuvaa virkistystoimintaa ja matkailua, valkoinen liikennettä, punainen kauppaa ja palveluita, violetti koulutus- ja elinkeinotoimintaa ja keltainen asumista.

Osakokonaisuudet ovat seuraavat:

1. Penttilänranta	10. Green Park yrityspuisto
2. Aittaranta	11. Syväsatama
3. Sortavalankatu	12. Peltolan kampus
4. Niinivaaran keskus	13. Sirkkalan työpaikka-alue
5. Muu keskusta	14. Mehtimäen kampus
6. Asemanseutu	15. Mehtimäen urheilu- ja tapahtumapuisto
7. Pielisjoki ja sillat	16. Sirkkalanpuisto
8. Liikekeskusta	17. Ilosaari
9. Tikkamäen terveyspuisto	

Osakokonaisuuskohtaiset työpaikka- ja asukastavoitteet vuoteen 2030 on esitetty alla olevassa taulukossa. Luvut tarkoittavat työpaikka- ja asukasmäärän lisäystä kussakin kohteessa. Lukuja tarkasteltaessa on huomioitava, että hankkeista osa jatkuu vielä tavoitevuoden jälkeenkin.

Määrällisesti suurinta työpaikkamäärän kasvua tavoitellaan Penttilänrannan, Green Parkin ja liike- sekä muun keskustan alueella. Asuminen puolestaan keskittyy voimakkaimmin Penttilänrantaan, Sortavalankadulle, Niinivaaran keskukseen ja keskustan tiivistämiseen joen länsipuolella. Myös Mehtimäen kampusalueelle tavoitellaan asukasmäärän lisäystä tulevaisuudessa.

Symmetrisen kaupungin kehittämisaalueella on myös lukuisia rajapintoja mm. koulutuksen, terveydenhuollon, teollisen tuotannon ja kolmannen sektorin toimintaan. Tätä kautta syntyvät taloudelliset ja toiminnalliset kerrannaisvaikutukset muodostuvat hankkeen edetessä ja niitä tulee arvioida myöhemmässä vaiheessa tarkemmin.

Osakokonaisuudet (tavoitevuosi 2030)	työpaikat (lisäys)	asukkaat (lisäys)
Penttilänranta	350	3500
Aittaranta	150	200
Sortavalankatu	20	350
Niinivaaran keskus	100	350
Muu keskusta	400	1000
Asemanseutu	150	200
Pielisjoki ja sillat	0	0
Liikekeskusta	700	0
Tikkamäen terveystuisto	250	0
Greenpark Yritystuisto	400	0
Syväsatama	10	0
Peltolan kampus	50	0
Sirkkalan työpaikka-alue	100	0
Mehtimäen kampus	300	400
Mehtimäen urheilu- ja tapahtumapuisto	50	0
Sirkkalanpuisto	50	0
Ilosaari	20	0
Yhteensä	3100	6000

2.3 Yleiskuvaus työkaluista

Kaavoitus kehityksen mahdollistajana

Symmetrisen kaupungin osakokonaisuuksien kehittämisessä kaavoitus on merkittävässä roolissa. Alueelle tavoitellaan kaupunkimaista rakentamista. Tämä tarkoittaa käytännössä yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja täydennysrakentamista. Kaavoitus ratkaisee yhdessä muun suunnittelun kanssa liike- ja asuinkiinteistöjen tavoiteltavat kerrosalat. Tämä on suoraan kytköksissä alueen kiinnostavuuteen kiinteistökehityksen näkökulmasta. Näin ollen kaavoitus toimii myös liike- ja elinkeinotoiminnan mahdollistajana alueella.

Kohteiden kaavoituksessa pyritään kaavamääräyksillä tukemaan uusia toimintatapoja niin, että kaavamääräykset antavat mahdollisuuksia erilaisiin ratkaisuihin. Tonttien luovutusehdoilla voidaan lisäksi ohjata toteutusta haluttuun suuntaan tarkemmin kulloinkin erikseen määriteltävillä kriteereillä. Nämä kriteerit tulevat päätettäviksi tonttien luovutuksen yhteydessä.

Kaavalla voidaan toisaalta tukea myös alueella tavoiteltavaa vihreää kasvua mahdollisesti innovatiivisilla ja rohkeillakin ratkaisuilla. Erilaiset resurssitehokkuuden näkökulmat, kuten energia- ja materiaalitehokkuus, uusiutuvat energialähteet ja –ratkaisut ovat kehitysvision mukaisia tavoitetiljoja.

Liikenteen osalta turhan henkilöautoliikenteen vähentäminen ja kevyen-, sekä julkisen liikenteen käyttömahdollisuuksien parantaminen ovat askel kohti vähähiilisempää kaupunkikuvaa. Harkinnan mukaan joissain kohteissa voidaan testata myös uusia liikenteellisiä innovaatioita, kuten sähköinen liikenne ja yhteiskäyttöautot.

Innovatiiviset ratkaisut – vihreän kasvun työkalut

Yksittäisiä hankkeita toteutettaessa pyritään niissä kaikissa huomioimaan vihreän kasvun näkökulma ja tavoitteet sekä tekemään vihreä kasvu näkyväksi alueella. Samaan tapaan otetaan yksittäisten hankkeiden toteutuksessa huomioon yritysten kehittämisen näkökulma mahdollisuuksien mukaan. Tätä toteutetaan pääasiassa ottamalla innovaation näkökulma huomioon hankintoja tehtäessä sekä hyödyntämällä investointien toteutuksessa syntyviä kehitysalustoja. Toiminnan johtamiseksi pyritään tunnistamaan keskeiset, strategisesti tärkeimmät innovatiiviset julkiset hankinnat.

Vihreän kasvun ja innovaatioiden huomioon ottaminen hankkeissa toteutetaan jo ensimmäisessä varsinaisessa hankesuunnitteluvaiheessa tehtävillä hankekohtaisilla vihreän kasvun tarkastelulla ja innovaatioalustasuunnitelmalla. Joensuun kaupungin tytäryhtiö Joensuun Tiedepuisto Oy toimii näissä tarkasteluissa valmistelijana tiiviissä yhteistyössä kaupunkirakenneyksikön kanssa. Koko suunnittelu- ja toteutusprosessin ajan ollaan aktiivisessa vuoropuhelussa alueen kehittäjäorganisaatioiden kanssa, jotta varmistetaan alueen yritysten tarjoamien uusien mahdollisuuksien huomioiminen suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Etenkin kaikissa strategisesti merkittävässä hankinnoissa pyritään lisäämään markkinavuoropuhelua tilaajan ja toimittajien välillä. Markkinavuoropuhelu aloitetaan jo ennen varsinaisen hankinnan käynnistämistä. Työkaluna innovatiivisten hankintojen toteuttamisessa pyritään myös hyödyntämään eri tavat pilotoida hankittavaa ratkaisua tai palvelua jo ennen

kuin varsinainen hankintapäätös tehdään. Näiden pilotointien yhteydessä tarkistetaan mahdollisuudet hyödyntää kansallisia tai kansainvälisiä julkisia rahoituslähteitä.

Koko symmetrisen kaupungin toteutuksessa otetaan huomioon muiden kaupunkien kokemukset vastaavan tyyppisistä kehittämishaasteista niin kestävyys-, vihreän kasvun kuin innovaatioiden, innovaatioalustojen ja hankintojenkin osalta mm. benchmarkkaamalla. Tutustutaan tarvittaessa muissa edelläkävijäkaupungeissa jo tehtyihin ratkaisuihin ja toteutuksiin, sekä hakeudutaan aktiiviseen vuoropuheluun ja verkotutaan relevanttien toimijoiden kanssa niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Hankerahoitusmahdollisuudet

Symmetrisen kaupungin kokonaisuus sisältää useita erilaisia mahdollisuuksia hyödyntää hankerahoitusta yhtenä rahoituskanavana. Osakokonaisuuksiin liittyvistä teemoista mm. liikenne, biotalous, energiaratkaisut ja asuminen ovat niitä, joissa hankerahoituksen mahdollisuudet ovat erityisen hyvät.

Parhaiten kaupungin tarpeisiin soveltuvia hankerahoituskanavia ovat EAKR-, ENI-, Urbact-, Pohjoinen periferia- ja Horisontti 2020 –ohjelmat. Lisäksi esim. Smart City –teemaan liittyvät haut tarjoavat konkreettisia mahdollisuuksia saada rahoitusta eri osakokonaisuuksiin.

Mahdollisia hankepartnereita haettaessa hyödynnetään olemassa olevia kontakteja, kuten keskisuurten kaupunkien MECINE –verkostoa. Tämän ohella tutkitaan myös mahdollisuuksia löytää uusia partnereita mm. Itä- ja Pohjois-Suomen EU –toimiston ja muiden Joensuun kaupungissa sijaitsevien hanketoimijoiden (maakuntaliitto, Karelia amk, UEF) kautta.

Hankerahoituskanavien kartoitusta jatketaan työn edetessä määrätietoisesti ja pyritään löytämään kaupungin tarpeisiin sopivat rahoituslähteet. Päätökset hankerahoituksen hyödyntämisestä tehdään voimassa olevien Joensuun kaupungin hankeohjeiden mukaisesti.

Kaupungin ohella muut symmetriatyössä mukana olevat tahot toteuttavat ja hallinnoivat omia hankkeitaan työn edistämiseksi.

Edunvalvonta ja vaikutuskanavat

Erityisesti asemaseudun hankkeen osalta kansallisella edunvalvonnalla on suuri merkitys ratapihan perusparannuksen etenemisessä rahoitettavaksi hankkeeksi. Valtio-osapuolen maanomistajat on pidettävä jatkuvasti ajan tasalla ja huolehdittava siitä, että Joensuun hanke pärjää kilpailussa muiden alueiden kanssa. Vastaavanlaisia edunvalvontatarpeita voi ilmetä myös muiden osakokonaisuuksien edetessä.

Edunvalvonnassa on syytä huomioida myös suoraan symmetriaan kytkeytyvät paikalliset, kansalliset ja kansainvälisen tason hankekokonaisuudet, kuten Petroskoi-Niirala-Joensuu-Kajaani-Oulu kehittämiskäytävä.

Symmetrisen kaupungin kansallisessa edunvalvonnassa hyödynnetään kulloinkin tarkoituksenmukaisimpia, käytössä olevia vaikutuskanavia. Näitä ovat luottamushenkilö- ja virkamiestason neuvottelut ja yhteydet, sekä mm. maakuntaliiton ja muiden alueen keskeisten toimijoiden edunvalvontakanavat.

Edunvalvonnassa mukana olevat tahot pidetään jatkuvasti ajan tasalla Symmetrisen kaupungin kokonaisuuden edistymisestä ja rahoitustarpeista. Tästä työstä vastaa hankkeen vastuhenkilö yhdessä muun kaupunkiorganisaation kanssa.

2.4 Hankkeen ohjaaminen ja päätöksenteko

Symmetrisen kaupungin kokonaishankkeen ohjaus- ja päätöksentekovastuu on Joensuun kaupungilla. Kaupunkirakennelautakunta seuraa ja arvioi kokonaishankkeen etenemistä säännöllisesti. Tämän ohella hankkeesta pidetään katsaus kaupungin luottamusmiesorganisaatiolle aina tarpeen mukaan.

Hankkeen etenemistä seuraa ja koordinoi työryhmä, jossa on edustus Joensuun Tiedepuisto Oy:stä ja Josek Oy:stä. Työryhmällä on mahdollisuus hyödyntää asiantuntijoita tarvittaessa. Green Park –yrityspuiston kehittämisen osalta vastuullinen taho on Joensuun yritys- ja kiinteistö Oy.

Niissä osakokonaisuuksissa ja toimenpiteissä joissa kaupunki on pääasiallinen toimija, hoidetaan hankkeiden eteenpäin vieminen kaupunkivetoisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että hankkeiden eteenpäinviemiseksi valittavat toimenpiteet ja työkalut, sekä näihin liittyvät neuvottelut hoidetaan Joensuun kaupungin toimesta, mikäli erikseen ei muuta sovita.

Kaupunki hyödyntää Joensuun Tiedepuisto Oy:n, Josek Oy:n, alueen koulutusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden asiantuntemusta ja verkostoja hankkeen edetessä. Käytännössä tämä tarkoittaa Tiedepuisto Oy:n osaamista yrityksille suunnattavien innovaatioalustojen rakentamisessa ja vihreän kasvun työkalujen hyödyntämisessä. Josek Oy:n ydinosaamista tarvitaan yritys- ja alueella haettaessa. Symmetrisen kaupungin edunvalvontaan ja mahdollisiin hankerahoituskuvioihin liittyvissä asioissa hyödynnetään maakuntaliiton osaamista. Kaupungin alueella sijaitsevien koulutusorganisaatioiden kompetenssia voidaan hyödyntää mm. tiedonkeruussa, tuotekehityksessä ja monissa erityisosaamista vaativissa toimenpiteissä alueen toteuttamista eteenpäin vietäessä.

Asukasviihtyvyyttä lisäävien toimenpiteiden osalta hyödynnetään mm. kaupunkikeskustayhdistyksen ja muiden alueella vaikuttavien järjestöjen ja toimijoiden osaamista.

2.5 Hankkeen seuranta

Symmetrisen kaupungin toimeenpanosuunnitelma 2016 – 2030 on kuvaus hankkeen toiminnallisesta eteenpäin viemisestä sisältäen keskeiset vastuutahot, toimenpiteet ja käytettävät työkalut.

Viidentoista vuoden aikajänne on nykytoimintaympäristössä kuitenkin niin pitkä, että toimintasuunnitelman päivittäminen matkan varrella on väistämättä tarpeellista. Käytännössä tämä voidaan toteuttaa Symmetrisen kaupungin työryhmän toimesta tekemällä vuosittainen tarkastelu ja arviointi toimeenpanosuunnitelman ajanmukaisuudesta. Tarpeet, tavoit-

teet ja kehittämisen painopisteet voivat vaatia uutta fokuointia joskus nopeallakin aikataululla. Tällöin toimintasuunnitelman on mukauduttava vallitsevaan tilanteeseen joustavasti ja helposti.

Toimeenpanosuunnitelman osana olevat dynaamiset hankekortit on tarkoitettu pidettäväksi ajan tasalla jatkuvasti siten, että osakokonaisuuksien reaaliaikainen tilanne on saatavilla eri käyttötarkoituksiin nopeasti. Korttien aktiivisesta ylläpidosta ja ajantasaisuudesta vastaa symmetrian vastuhenkilö kaupunkirakenneyksikössä.

Symmetrisen kaupungin –hanke on osa Joensuun kaupungin pitkän ajan visiota ja toimintasuunnitelmaa. Näin ollen hankkeen etenemistä seurataan vuosittain myös valtuustotasolla. Normaaliin kunnallishallinnon vuosikiertoon kuuluvat osavuosisikatsaukset ja toimintakertomukset pitävät jatkossa sisällään puolivuositin ns. symmetria –katsauksen, jossa kuvataan hankkeen eteneminen.

3. Viestintäsuunnitelma

3.1. Viestinnän tavoitteet ja merkitys

Viestintä on olennainen osa Joensuun kaupungin toimintaa. Toimiva viestintä parantaa palveluita, niiden saatavuutta, kaupunkilaisten vaikuttamismahdollisuuksia ja luo edellytyksiä kaupunkikonsernin tulokselliselle toiminnalle. Viestinnällä myös markkinoidaan Joensuun kaupunkia, luodaan joensuulaista identiteettiä ja ylläpidetään mediasuhteita.

Symmetrisen kaupungin hanke on monitahoinen ja useita eri teemoja sisällään pitävä kokonaisuus. Hankkeen toiminta-alue on kaupungin ydinkeskustan tuntumassa ja näin ollen sen näkyvyys ja merkitys korostuu verrattuna muihin kaupunkialueisiin. Erityisesti asemanseutua käyttää maakunnan asukkaiden ohella päivittäin myös laaja joukko matkailijoita maakunnan ulkopuolelta. Tämän vuoksi viestinnän tavoitteissa tulee huomioida erityyppiset kohderyhmät ja heidän tarpeensa.

Määrätietoisella, säännöllisellä ja hyvin organisoidulla viestinnällä edesautetaan myönteisen ilmapiirin aikaansaamista hankkeen ympärillä ja kaupungin positiivista ilmettä kehittyvänä ja dynaamisena alueena.

Viestinnän tehtävänä on myös pitää hankkeen keskeiset toimijat tietoisina toistensa tekemisistä ja tarjota näin mahdollisuuksia synergian hyödyntämiseen.

Viestinnän rooli korostuu erityisesti kartoitettaessa investointeja ja haettaessa potentiaalisia toimijoita alueelle.

3.2. Viestinnän organisointi ja vastuut

Symmetrisen kaupungin viestintä noudattaa Joensuun kaupungin viestintästrategian linjauksia ja ohjeita. Tämän ohella muutamissa osahankkeissa on laadittu aiemmin oma viestintäsuunnitelma osana hankesuunnitelmaa. Näissä hankkeissa noudatetaan niiden omaa viestintäsuunnitelmaa, kuitenkin siten että ne ovat luontevasti osa Symmetrisen kaupungin kokonaisviestintää ja –markkinointia.

Symmetrisen kaupungin viestinnän päälinjasta ja kokonaisuudesta vastaa Joensuun kaupunki. Käytännössä tämä toteutuu hankkeen projektivastaavan, kaupunkirakenneyksikön, konsernihallinnon ja kaupungin viestintäorganisaation yhteistoimenpitein. Hankekohtaista viestintää ja tiedottamista hoitavat kaupungin ohella myös muut alueen keskeiset toimijat.

Jatkossa varaudutaan tilaamaan Symmetrisen kaupungin kokonaishankkeen viestintäsuunnitelma ja erityistoimenpiteitä myös ostopalveluina.

Viestintä on vuorovaikutteinen prosessi, jossa kaupunki saa arvokasta palautetta sidosryhmiltä. Symmetrisen kaupungin palautejärjestelmästä rakennetaan helposti saavutettava ja palautteen antoon kannustava. Käytännössä palautteen antamiseen järjestetään mahdollisuus kaikissa niissä kanavissa, joissa viestintää tehdään. Näitä voivat olla esimerkiksi kaava-prosessiin kuuluvat yleisötilaisuudet, sosiaalinen media ja kaupungin internetsivut.

Symmetrisen kaupungin toimeenpanosuunnitelman tavoitevuosi on 2030 sisältäen useita välitavoitteita. Tämän vuoksi on tärkeää, että viestinnän määrää ja vaikuttavuutta seurataan ja mitataan järjestelmällisesti ja säännöllisesti. Tulosten perusteella voidaan ohjata ja kohdentaa viestinnän sisältöä ja suuntaa paremmin. Viestinnän siirtyessä entistä voimakkaammin sähköisiin kanaviin vaikuttavuuden mittaamiseen on käytettävissä entistä enemmän kustannustehokkaita työkaluja. Näiden käytettävyys tulee arvioida tapauskohtaisesti.

3.3. Viestinnän kohderyhmät ja kanavat

Symmetrisen kaupungin viestinnän kohderyhmät ovat moninaiset. Keskeisimpiä ryhmiä ovat kaupungin asukkaat ja alueen toimijat. Tämän ohella jokaisella osahankkeella on omat erityiset kohderyhmänsä, jotka ovat toisiinsa nähden hyvin heterogeenisia. Tämän vuoksi jokaisen osahankkeen kohdalla on tarpeen määrittellä viestinnälliset toimenpiteet, kohderyhmät ja kanavat omana kokonaisuutenaan työn edetessä.

Tässä suunnitelmassa käsitellään kohderyhmiä Symmetrisen kaupungin kokonaisuuden näkökulmasta.

Kaupungin asukkaiden ja toimijoiden ohella erityisen tärkeitä kohderyhmiä ovat matkailijat. Tapahtumamatkailun lisäämisen ja Venäläisten matkailijoiden houkuttelemisen alueelle ovat teemoja, joita kehittämissuunnitelmassa tavoitellaan. Tämän vuoksi em. kohderyhmille on vaurauduttava viestimään aktiivisesti niistä mahdollisuuksista, joita alue tarjoaa vierailun aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa kaupungin osalta viestintää esim. virkistysalueista ja liikennejärjestelyistä.

Alueen rakentamisen kannalta keskeisin sidosryhmä ovat investorit. Aluetta on tarpeen markkinoida niin kiinteistökehityksen, kuin potentiaalisen yritysten sijaintipaikankin näkökulmasta. Näissä viestintätoimenpiteissä kaupunki voi hyödyntää Josek Oy:n verkostoja ja osaamista. Toisaalta Symmetrisen kaupunki nähdään innovaatioalustana uusille liiketoiminnan ratkaisuille. Näihin liittyvässä viestinnässä Joensuun Tiedepuisto on luonteva kumppani.

Hankkeeseen suunniteltujen valtion investointien osalta alueellinen edunvalvonta tulee pitää jatkuvasti ajan tasalla Symmetrisen kaupungin etenemisestä. Hankkeen yhtenäisen ilmeen ja sujuvan etenemisen kannalta on tärkeää huolehtia sisäisestä viestinnästä. Tähän käytetään kaupungin sisäisiä viestintäkanavia ja päävastuu asiasta on hankkeen projektivastaavalla.

Eri kohderyhmät tavoitetaan erilaisilla viestintäkanavilla. Kaupungin normaalien, olemassa olevien viestintäkanavien ohella Symmetrisen kaupungin viestinnässä hyödynnetään myös keskeisten toimijoiden omia viestintäkanavia. Näin tavoitetaan eri osakokonaisuuksien erityiskohderyhmät parhaiten.

Viestinnän pääpaino on sähköisessä viestinnässä: Symmetrisen kaupungin sivut, sosiaalinen media, Business Joensuu blogi. Tarpeen mukaan voidaan hyödyntää myös muita kanavia. Tiedotusvälineiden pyyntöihin vastataan säännönmukaisesti toimittamalla ajantasaista aineistoa.

4. Hankekohtaiset aikataulut, tavoitteet, työkalut ja rahoitussuunnitelma

4.1 Penttilänranta

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ASUMINEN

TYÖPAIKKATAVOITE: + 350

ASUKASTAVOITE: + 3500 (KOKONAISTAVOITE, JOSTA TOTEUTUNUT 1/2016 N. +500)

KUSTANNUSARVIO: 375 M€

TOTEUTUSAIKA: KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Penttilänranta on keskeinen osa Symmetrisen kaupungin kokonaisuutta ja sen rakentaminen on käynnistynyt jo vuonna 2012. Alue muodostaa kokonaan uudentyyppisen keskusta-maisen asuinalueen, jossa hyödynnetään monimuotoasumisen uusia malleja ja innovatiivisia ratkaisuja. Tällaisia ovat mm. se että 1 %:n osuus alueen maaperän kunnostuksen, raken-tamisen ja yleisten alueiden toteuttamisen kustannuksista varataan ympäristötaiteen hank-kimiseen ja toteuttamiseen yleisille alueille.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Penttilänrannan oma hankesuunnitelma on valmistunut vuonna 2008. Se pitää sisällään hankkeen keskeiset tavoitteet ja aikataulutuksen, ohjauksen ja päätöksenteon, viestintä-suunnitelman, kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman. Alueen kaavoitus ja rakentaminen etenevät hankesuunnitelman mukaisesti vaiheittain ja kysyntälähtöisesti. Penttilänranta on ollut viimeiset vuodet yksi kaupungin voimakkaimmin kasvavista kaupunginosista.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Alueen keskeisiä toimijoita ovat yleisten alueiden osalta Joensuun kaupunki ja rakentamisen osalta yksityiset investorit.

Työkalut

Tärkeimmät työkalut alueen kehittämiseksi on esitelty Penttilänrannan hankesuunnitel-massa. Tämän ohella kartoitetaan toimenpiteitä, joilla voidaan kytkeä alue entistä tiiviim-min Symmetrisen kaupungin kokonaisuuteen.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alue on osa Joensuun tulevaisuuden keskusta-asumista. Alueelle on toteutettavissa moder-neja ja uudentyyppisiä asuinratkaisuja.

Erilaiset yhteispysäköintiratkaisut voidaan integroida asemanseudun pysäköintiratkaisuihin ja hyödyntää yhteisöautojen käyttöä. Alueella on myös mahdollista pilotoida erilaisia uusia jätteiden keräilyyn liittyviä ratkaisuja ja mm. panostaa erityisesti rakentamisen aikaisiin jä-tehuoltoratkaisuihin. Alueen sijainti mahdollistaa myös erilaisten uusiutuvan energian hybri-dienergiaratkaisujen pilotoinnin; mm. Green Parkin ylijäämälämmön, Kuhasalon jäteveden puhdistamon ylijäämälämmön ja bioenergian tai esimerkiksi aurinkoenergian muodossa.

Alue toimii kehittämisalustana uusille kierrätys- ja biopohjaisille infrastruktuurin rakentamis-menetelmille ja ratkaisuille kuten esim. erilaiset tuhkapohjaset maanrakennusratkaisut, kierrätysmateriaalien käyttö maanrakennuksessa sekä biopohjaiset ratkaisut kadunpäällis-tyksessä. Lisäksi alueella voidaan pilotoida kehittyneitä ja energiatehokkaita valaistusrakai-suja.

4.2 Aittaranta**PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ASUMINEN****TYÖPAIKKATAVOITE: + 150****ASUKASTAVOITE: + 200****KUSTANNUSARVIO: -****TOTEUTUSAIKA: KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030****Yleiskuvaus**

Aittarannan alue on ensimmäinen keskustamaisen asumisen ja Symmetrisen kaupungin vision mukainen kohde Pielisjoen itärannalla. Se sijaitsee Penttilänrannan asualueen ja asemaseudun välissä. Vieressä toimii myös Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän Peltolan kampus.

Rakentaminen käynnistyi vuonna 2006 ja ensimmäiset uudet kerrostalokohteet valmistuivat vuonna 2010. Tavoitteena on ollut alusta saakka tiivis, kaupunkimainen rakennustapa hyödyntäen arvokas jokirannan potentiaali mahdollisimman hyvin. Aittarannan alueella sijaitsee jonkun verran julkisia palveluja, lähinnä sosiaali- ja terveyspalveluja, sekä toimistotiloja.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Alueella on voimassaoleva asemakaava, jonka mukaan rakentaminen etenee. Tämän ohella alkuvuodesta 2015 on valmistunut Aittarannan asemakaavan muutos.

Puutavaran lastauspaikan tuleva maankäyttö pyritään ratkaisemaan ratapihaa koskevassa asemakaavamuutoksessa vuoden 2016 aikana. Lähtökohtana on selvittää alueen soveltuvuutta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän käyttöön. Muitakin mahdollisia käyttötarkoituksia voi nousta esiin kaavaprosessin aikana.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Alue on perinteinen asuntorakennuskohde, jossa kaupunki määrittelee alueidenkäyttöä kaavoituksen keinoin ja vastaa yleisistä väylistä ja alueista. Rakentamisesta vastaavat yksityiset investorit.

Alueen laajenemisen mahdollistaminen on pitkälti kiinni Liikenneviraston ratapihan kokonaisuudistuksen toteutumisesta.

Työkalut

Keskeinen työkalu rakennettavan alueen laajentamiseksi on ratapihahankkeen edunvalvonta kansallisella tasolla.

Selvitettävä kokonaisuus on Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kampuksen tulevaisuuden tilaratkaisut, jotka voivat vaikuttaa mahdollisesti vapautuvien alueiden käyttöön.

4.3 Sortavalankatu

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ASUMINEN**TYÖPAIKKATAVOITE: + 20****ASUKASTAVOITE: + 350****KUSTANNUSARVIO: 4,1 M€****TOTEUTUSAIKA:****KORIT 2-3: ASEMAKAAVA VALMIS KEVÄÄLLÄ 2016, RAKENTAMINEN KÄYNNISTYY V. 2019.****Yleiskuvaus**

Sortavalankatu sijaitsee ratapihan välittömässä läheisyydessä asemanseudun itäpuolella. Sijainti lähellä keskustan palveluita ja toisaalta riittävä laajuus mahdollistavat alueen käytön tehokkaaseen asuntorakentamiseen. Asemakaavoituksen yhteydessä selvitetään myös VR:n varikkorakennusten mahdollinen vapautuminen muuhun käyttötarkoitukseen, sekä alueella sijaitsevan huoltoaseman laajentumistarpeet.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Kaava on tullut vireille alkuvuodesta 2012 ja kaavaehdotus on kaupunginvaltuuston käsitellyssä alkuvuodesta 2016.

Kaavan toteutuminen koko mitassaan kestää useita vuosia. VR:n toiminnot vähenevät, mutta eivät lopu varikkoalueella ja niiden oheen etsitään uusia toimintoja. Asuinrakentamisen määrä kaavassa on niin mittava, että sen toteutuminen kestää 3-5 vuotta riippuen rakennusalan suhdanteista ja asuntojen kysynnästä. Alueelle voidaan toteuttaa myös asuntoja opiskelijoille ja ikääntyville. Ennen asuinrakentamisen toteuttamista on alueella tehtävä erinäisiä purku- ja järjestelytyöitä.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Joensuun kaupunki vastaa alueen toteutuksesta infran ja yleisten alueiden osalta. Asuntorakentamisesta vastaavat yksityiset investorit. Varikkorakennusten osalta tehtävistä päätöksistä vastaa VR-yhtymä Oy ja alueella sijaitsevan huoltoaseman laajentumisesta toimija itse.

Työkalut

Alueen kytkeminen osaksi Symmetrisen kaupungin kehitysalueetta jo ennen varsinaista rakentamisvaihetta on tärkeää. Alueen rakentaminen huomioidaan myös asemanseudun palvelurakennetta suunniteltaessa. Selvitetään voidaanko aluetta käyttää linja-autoliikenteen tarpeisiin, niin että asemanseudulta vapautuu tilaa rakentamiseen. Muut käytettävät työkalut tarkentuvat prosessin aikana.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alueesta tulee yksi keskeinen osa Joensuun tulevaisuuden keskusta-asumista. Yhteisöllisyyttä voidaan kehittää rakentamalla yhteisö- ja kulttuuritiloja vanhoihin makasiini ym. rakennuksiin.

Aluetta kehitettäessä erityisesti panostetaan viherrakentamiseen ja sitä kautta on mahdollista luoda vanhasta ratapihaan rajoittuvasta alueesta houkutteleva puutarhamainen kaupunginosa, joka fyysisestikin ilmentää vihreää kasvua.

4.4 Niinivaaran keskus

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ASUMINEN**TYÖPAIKKATAVOITE: + 100****ASUKASTAVOITE: + 350****KUSTANNUSARVIO: -****TOTEUTUSAIKA: KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030****Yleiskuvaus**

Niinivaara sijaitsee Symmetrisen kaupungin kehittämisalueen välittömässä läheisyydessä ja osin myös sen sisäpuolella ja on Joensuun kaupungin merkittävä alakeskus. Matkaa Niinivaaran keskukselta kaupunkikeskustaan on noin kolme kilometriä. Kohteen rajausta pitää sisällään Nepenmäen koulun, Suvikujan kaavamuuotosalueen ja Karelia ammattikorkeakoulun Wärtsilä -kampuksen. Niinivaaralla sijaitseva Tikkarinteen sote –alue käsitellään omana osakokonaisuutenaan.

Keskeisen sijainnin ja toteutuvien kaavaratkaisujen myötä on odotettavissa, että alueen rakentaminen, asukasmäärä ja työpaikkojen lisääntyminen ovat lähivuosien aikana merkittäviä.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Suvikujan asuinalueen asemakaavaehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2015 ja se on lainvoimainen. Kaava pitää sisällään pääasiassa asuin- ja liikerakentamista sekä vanhus- ja palveluasumisen ratkaisuja. Alueelle toteutetaan myös merkittävä määrä opiskelija-asuntoja.

Nepenmäen koulun asemakaavan muutos vahvistettiin keväällä 2015. Se sisältää koulun laajentamiseksi tarvittavat alueratkaisut.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Kaupunki vastaa yleisten alueiden ja väylien rakentamisesta ja toimivuudesta. Asuin-, liike- ja palveluasumisen rakentamisesta vastaavat yksityiset investorit.

Työkalut

Alue tulee kytkeä tiiviimmin osaksi Symmetrisen kaupungin kokonaisuutta. Käytännössä tämä tapahtuu ottamalla kehitystyöhön mukaan myös toisen osakokonaisuuden sisällä oleva Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalveluiden kuntayhtymä (PKSSK) sekä alueella sijaitsevat koulutusorganisaatiot. Vuoropuhelun käynnistäjänä voi toimia Joensuun kaupunki osana Symmetrisen kaupungin hanketta.

Uutta liiketoimintaa voi syntyä Tikkamäen sote –alueen palveluiden ympärille tai toisaalta alueen monimuotoisen asumisen tarpeiden lähtökohdista.

Sote – alueella sijaitseva Karelia ammattikorkeakoulun Tikkamäen kampus voi myös osallistua olla generoimassa uudenlaista liiketoimintaa.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alueelle ollaan rakentamassa uutta Nepenmäen koulua, joka itsessään jo toimii yksittäisten rakennusteknisten samoin kuin opetusteknologiaan liittyvien innovaatioiden kehittämisalustana.

Alueella on erityistä merkitystä kehitettäessä uusia vanhus- ja erityisasumisen ratkaisuja ja palveluja. Alue tarjoaa myös hyvän mahdollisuuden panostaa erityisesti viherrakentamiseen ja sitä kautta alueen viihtyvyyden lisäämiseen ja vihreän kasvun näkyväksi tuomiseen.

4.5 Muu keskusta

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ASUMINEN
TYÖPAIKKATAVOITE: + 400
ASUKASTAVOITE: + 1000
KUSTANNUSARVIO: -
TOTEUTUSAIKA:
KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Muulla keskustalla tarkoitetaan tässä yhteydessä liikekeskustan ulkopuolista ruutukaava-alueita laajasti tarkasteltuna. Tällä alueella pääasiallinen teema on asuminen. Tämän ohella alue pitää sisällään myös jonkin verran elinkeinotoimintaa ja vähäisessä määrin kauppaa ja palveluita.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Muun keskustan alue on laaja kokonaisuus, joka on jatkuvassa kehityksessä. Täydennysrakentamista toteutetaan keskustan osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Uusia asuinrakennus- ja infran parannushankkeita on jatkuvasti meneillään eri puolilla keskustaa. Tulevaisuudessa erityisesti monimuotoasumisen ratkaisut tulevat vaikuttamaan asuinrakentamiseen alueella.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Kuten liikekeskustassakin kaupungin rooli tällä alueella on kaavoituksessa ja yleisten alueiden sekä liikenneinfran ylläpidossa. Kaavamääräyksillä on mahdollista ohjata myös rakentamisen laatua tavoiteltaessa esim. monimuotoasumisen ratkaisuja.

Työkalut

Muun keskustan osalta käytettävät työkalut ovat pitkälti normaaleja kaavoitukseen liittyviä prosesseja.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alueella on mahdollisuuksia merkittävään täydennysrakentamiseen ja sopivissa kohteissa alueella on mahdollista kehittää esim. lisäkerrosrakentamisen menetelmiä. Alueella on myös tarvetta rakennusten perusparannukseen ja siinä yhteydessä energiatehokkuuden parantamiseen.

Erilaiset uudet keskusta-asumiseen soveltuvat liikenne- ja pysäköintiratkaisut ovat alueen osalta keskeisiä kehitettäviä ratkaisuja.

4.6 Asemanseutu

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: LIIKENNE

TYÖPAIKKATAVOITE: + 150

ASUKASTAVOITE: + 200

KUSTANNUSARVIO: 130 M€, JOSTA RATAPIHAN UUDISTAMINEN N. 80 M€

TOTEUTUSAIKA:

KORI 2: VUOTEEN 2022 MENNESSÄ, KAAVOITUS JA YLEISSUUNNITTELU VALMIINA 2017

Yleiskuvaus

Asemanseutu pitää sisällään rautatie- ja linja-autoaseman matkustajaliikenteen ja pysäköintialueet, sekä palaneen VR:n makasiinirakennuksen. Kehitysviisiossa asemanseudulle on suunniteltu nykyaikaista, kaikki liikkumismuodot yhdistävää matkakeskusta. Vihreän kasvun näkökulmasta toteutuksessa on tärkeää huomioida tulevaisuuden liikennemuodot, pysäköinti ja päästötön liikenne.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Asemanseudun yleissuunnittelu ja asemakaavanmuutos käynnistyvät loppusyksystä 2015 ja valmistuvat kevään 2017 aikana. Ratapihan uudistuksen yleissuunnitelma on hyväksytty Liikennevirastossa syyskuussa 2015. Käynnistymässä on ratasuunnitelman teko, joka etenee samanaikaisesti asemanseudun suunnittelun kanssa.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Alueella on useita maanomistajia ja toimijoita, joten hankkeen eteenpäinvieminen vaatii tiivistä yhteistyötä. Tätä yhteistyötä koordinoi Joensuun kaupunki. Liikennevirasto vastaa ratapihan kokonaisuudistuksen eteenpäinviemisestä. VR-yhtymä ja Matkahuolto Oy vastaavat matkustajapalveluiden ja tavaraliikenteen kehittämisestä. Alueelle rakennettavan pysäköintiratkaisun suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Joensuun Pysäköinti Oy. Yleisten alueiden ja väylien osalta vastaava taho on Joensuun kaupunki.

Työkalut

Asemanseudun suunnitteluryhmä koordinoi hankkeen etenemistä ja valitsee tarvittavat työkalut prosessin edetessä. Yleissuunnittelun ja asemakaavoituksen valmistuminen ohjaavat omalta osaltaan tätä työtä. Osana yleissuunnitelmatyötä valmistuu myös asemanseudun liikenteellinen simulointi, jossa eri vaihtoehtoja voidaan vertailla nykytilanteeseen.

Asemanseudulla otetaan käyttöön MRL:n mukainen Kehittämialuemenettely, joka mahdollistaa mm. valtion erityiset tukitoimet hankkeen edetessä. Nämä toimet tarkentuvat myöhemmin.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Keskeisenä tavoitteena on tehdä asemanseudusta älykäs. Alue toimii innovaatioalustana mm. kehitettäessä uutta matkustajapalvelukonseptia ja MaaS (Mobility as a Service) -tyyppisiä palveluja. Alueelle joudutaan rakentamaan paljon pysäköintitilaa, jolloin tulee priorisoida sähköajoneuvot ja muut vähäpäästöiset ajoneuvot, mm. toteuttamalla sähköautoille latauspistokkeita, painottamalla pysäköinnin hinnoittelua vähäpäästöisyyden mukaan jne.

LIIKENTEEN HANKEKORTIT

Myös polkupyörien pysäköinti (mm. katokset) ja niiden latausmahdollisuudet tulee huomioida. Alue voi toimia myös mahdollisten yhteiskäyttöpörien yhtenä pääteasemana.

Erilaiset älykkäät liiketeen-, pysäköinnin ja kulkemisen (mm. aikataulut) informaatiotaulut ja visualisointitavat voidaan toteuttaa alueella. Asemanseutu toimii merkittävänä uusien valaistusinnovaatioiden kehittämisalustana; mm. valaistustason säätö, energiaa säästävät valaistusratkaisut sekä luonnonvalon innovatiivinen käyttö rakennuksissa. Alueelle on mahdollista kehittää uusia turvallisen kulkemisen ja liikenteen ratkaisuja esimerkiksi saattoliikenteeseen.

4.7 Pielisjoki ja sillat

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: VIRKISTYS & LIIKENNE

TYÖPAIKKATAVOITE: -

ASUKASTAVOITE: -

KUSTANNUSARVIO: -

TOTEUTUSAIKA:

KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

”Joki keskellä kaupunkia” on symmetriavision mukainen tavoitetila. Pielisjoki yhdistää kaupungin itäiset ja läntiset osat toisiinsa. Vielä 1900-luvun alkupuolella joella on ollut oma merkityksensä elinkeinotoiminnalle, mutta nykyisin virkistysnäkökulma on tullut entistä tärkeämmäksi. Jokivarren virkistysreitit ovat liikkujien suosiossa ja niiden jatkokehittäminen ja huomioiminen suunnittelussa on tärkeää. Pielisjokeen liittyvät työpaikat sijaitsevat pitkälti sen ranta-alueilla.

Joki tarjoaa kuljetus- ja matkailureitin Pyhäselältä aina Kolille saakka ja on suosittu pienveneiden kulkureitti. Tämän ohella se myös tarjoaa erinomaiset puitteet tapahtumajärjestelyille ja joen suistoalueella sijaitsevat suositut Hasaniemen ja Kukkosensaaren puisto- ja virkistysalueet. Kaiken kaikkiaan Pielisjoella on suuri merkitys kaupunkilaisille ja myös Joensuulle imagollisesti.

Symmetrisen kaupungin kehittämisaalueella sijaitsee yhteensä 4 Pielisjoen ylittävää siltakonaisuutta: Suvanto-, Ylisoutajan-, Sirkkalan- sekä vanhat sillat. Näistä kaksi viimeksi mainittua ovat valmistuneet vuonna 2014. Uusien siltojen myötä Pielisjoen itäpuolisen alueen saavutettavuus on parantunut merkittävästi ja alue on lähentynyt ruutukaavakeskustaan nähden. Sillat sujuvoittavat joen ylittävää liikennettä kaikkien liikkumismuotojen osalta.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Ns. vanhat sillat (Itä-, länsi- ja kanavasilta) ovat mukana asemanseudun yleissuunnittelu- ja kaavoitustyössä. Niiden osalta tutkitaan yhtenä mahdollisuutena käytön muuttamista joukko- ja kevyelle liikenteelle.

Pielisjoen rantoja on mukana niin Penttilänrannan kuin asemanseudun ja Sirkkalanpuiston asemakaavoissa.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Pielisjoki ja sen ympärillä tapahtuva toiminta sitoo jo nyt lukuisan joukon eri toimijoita. Tulevaisuudessa Symmetrisen kaupungin kehittymisen myötä joen sijainti ja siihen liittyvä potentiaali korostuvat. Jokivarren kehittyvät palvelut, kulttuuritapahtumat ja pienveneilyolosuhteiden parantaminen ovat asioita, joihin pyritään.

Siltojen ylläpitovastuu on Joensuun kaupungilla Kanavasiltaa lukuun ottamatta, jossa toimijana on valtio. Mahdollisten tapahtumajärjestelyjen osalta toimijoina voivat olla niin julkiset, kuin yksityisetkin tahot mukaan lukien kolmas sektori.

Työkalut

Pielisjoella ja sen äärellä tapahtuvia liikunta-, kulttuuri- ja yleisötapahtumia suositaan mahdollisuuksien mukaan. Rannat ja rantapuistot rakennetaan yleisöä houkutteleviksi ja viihtyisiksi kokonaisuuksiksi ja tuetaan rannoille syntyvien virkistysreittien muodostumista.

Vesimatkailun ja pienveneilyn vaatimia palvelutarpeita kartoitetaan ja pyritään löytämään ratkaisuja, joilla Pielisjoen palvelutarjonta ja sitä myöden liikenne lisääntyy.

Tulevaisuudessa siltojen käyttöä tulee tarkastella ennakkoluulottomasti mm. erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana. Tästä on jo olemassa ensimmäisiä avauksia mm. siltajuoksu-tapahtuma, jossa kilpailureitti kulkee keskustan siltoja hyödyntäen. Vaihtoehtoisesti myös erilaiset markkina- ja yleisötapahtumat voivat tulla kysymykseen.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alue toimii Joensuun vihreän kasvun näyteikkunana, joka näkyy viihtyisänä ympäristönä. Ranta-alueita rakennettaessa pyritään huomioimaan ekologiset ratkaisut ja panostamaan erityisesti viherrakentamiseen. Tapahtumia järjestettäessä kiinnitetään erityistä huomiota ympäristövaikutuksiin mm. liikenteen ja pysäköinnin järjestelyissä, tapahtumarakenteissa sekä tapahtumien jätehuollossa.

4.8 Liikekeskusta

PÄÄASIALLINEN TEEMA: KAUPPA JA PALVELUT

TYÖPAIKKATAVOITE: + 700

ASUKASTAVOITE:

KUSTANNUSARVIO: -

TOTEUTUSAIKA:

KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Liikekeskustalla tarkoitetaan tässä yhteydessä aivan ruutukaavakeskustan ydintä, toria ympäröivää aluetta, joka on rakenteeltaan pääosin liike- ja toimistotilojen aluetta. Liikekeskusta pitää sisällään kaupunkialueen tärkeimmän kaupan ja palvelujen keskittymän ja on myös työssäkäyntialueena merkittävä.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Liikekeskustan ilme ja katukuva ovat muuttuneet merkittävästi viimeisen vuosikymmenen aikana alueen runsaan rakentamisen vuoksi. Kaupunkirakenteen tiivistyminen, palvelujen lisääntyminen ja kävelykadun valmistuminen ovat lisänneet liikekeskustan houkuttelevuutta ja käyttöastetta.

Liikekeskusta kehittyy jatkuvasti. Torin länsikulmalle on juuri valmistunut uusi liike- ja asuinrakennus. Myös torinaluspysäköinti -ratkaisun toteutuminen voi olla lähivuosina ajankohtaista. Toisaalta keskustan liikennejärjestelyt sisältäen kävelykeskustan laajentumisen ja paikallisliikenteen organisoimisen uudella tavalla muokkaavat liikekeskustan ydintä.

Carelicumin, Citymarketin ja puutalokorttelien uudistamisesta sekä kehittämisestä on myös suunnitelmia, joiden toteutuksen ajankohtaa ei vielä voi tarkasti ennakoita.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Kaupunki vastaa liikekeskustan alueella kaavoituksesta, yleisten alueiden ylläpidosta ja mm. liikennejärjestelyjen suunnittelusta. Liiketoiminnan harjoittamisesta ja kiinteistökehityksestä sekä rakentamisesta vastaavat yksityiset toimijat

Työkalut

Liikekeskustan kehittämistoimenpiteissä huomioidaan jatkossa myös ns. Symmetria –kehitys, eli Pielisjoen itäpuolella tapahtuvat toimenpiteet. Yhdessä liikekeskusta ja itäranta muodostavat Symmetrisen kaupungin liikekeskuksen toinen toistaan täydentäen.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alueella huomioidaan erityisesti pysäköintiin ja päästöttömään liikenteeseen liittyvät ennakkoluulottomat ratkaisut ja mm. rakennetaan riittävä määrä sähköautojen latauspistokkeita sekä priorisoidaan vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintiä.

Nykyisen kauppahallin kohdalle toteutettavasta uudesta liikerakennuksesta on mahdollista luoda merkittävä puurakentamisen maamerkki keskelle kaupunkia. Sitä toteutettaessa tulee asettaa vaativia arkkitehtonisia ja teknisiä vaatimuksia kyseiselle rakennukselle.

4.9 Tikkamäen terveyspuisto

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: KAUPPA & PALVELUT
TYÖPAIKKATAVOITE: + 250
ASUKASTAVOITE:
KUSTANNUSARVIO: -
TOTEUTUSAIKA:
KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Alue koostuu Pohjois-Karjalan keskussairaalan eri yksiköistä, jotka tuottavat erikoissairaanhoidon palvelut koko maakunnan alueella. Palvelujentuotannon ohella alueella sijaitsee 2 pysäköintilaitosta ja jonkin verran yksityisiä terveydenhuoltopalveluita. Sairaalanalue on ollut viimeiset vuodet voimakkaassa kasvussa. Sinne on mm. siirretty aiemmin muualla sijainneita hoitoyksiköitä, kuten psykiatrian osasto.

Keskussairaalan ohella sote-alueeseen katsotaan tässä yhteydessä kuuluvaksi myös Karelia ammattikorkeakoulun Tikkarinne kampus, jossa opiskelee noin 1000 sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijaa.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Edellinen asemakaavantarkistus alueella on tehty vuonna 2012. Tuolloin on varauduttu yhteensä n. 50 000 k-m² hankkeisiin, jotka pitävät sisällään mm. psykiatriatalon ja ravintokeskuksen, sekä uuden pysäköintitalon. Nämä hankkeet ovat toteutuneet pääsääntöisesti suunnitellun mukaisesti.

Kaavaselostuksessa myös todetaan, että sairaalan tontti on laajennustenkin jälkeen rajallinen. Tämä johtaa siihen, että rakentamisen on suuntauduttava ylöspäin ja maan alle. Lisärakentamisen rinnalla on ainakin osittain pyrittävä säilyttämään alkuperäistä sairaala-alueen luonnetta. Uudisrakentamisen tulee sopeuttaa olemassa olevaan rakennuskantaa sekä lähiettä kaukomaiseman kannalta.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Keskussairaalan alueen toiminnan ja kehittämisen keskeisin taho on Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä (Siun sote), joka aloittaa 1.1.2017. Vastaavasti Tikkarinne –kampuksen osalta toimija on Karelia ammattikorkeakoulu.

Työkalut

Valtakunnalliset linjaukset ja maakunnan oma sote-ratkaisu määrittelevät sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisen Pohjois-Karjalan alueella tulevaisuudessa. Näillä päätöksillä on vaikutusta myös Tikkamäen sote – alueen kehittämiseen.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Tikkamäen terveystuiston alueella on erityistä merkitystä sosiaali- ja terveystuolen innovaatioiden kehittämisalustana. Lisäksi alueella on mahdollisuuksia kehittää uusia vanhus- ja erityisasumisen ratkaisuja ja palveluja.

Alueella sijaitsee Karelia AMK:n Tikkarinteen kampus, jossa on mahdollista pilotoida etenkin sote-puoleen liittyviä uusia opetusteknologiainnovaatioita.

Olemassa olevissa pysäköintilaitoksissa selvitetään mahdollisuuksia priorisoida sähköajoneuvot ja muut vähäpäästöiset ajoneuvot, mm. toteuttamalla sähköautoille latauspistokkeita, painottamalla pysäköinnin hinnoittelua vähäpäästöisyyden mukaan jne. Myös polkupyörien pysäköinti (mm. katokset) ja niiden latausmahdollisuudet huomioidaan. Alue voi toimia myös mahdollisten yhteiskäyttöpyörien yhtenä pääteasemana.

Alueella on mahdollista toteuttaa samantyyppisiä MaaS (Mobility as a Service) palveluita kuin asemanseudulla. Samoin erilaiset älykkäät liiketeen-, pysäköinnin ja kulkemisen (mm. aikataulut) informaatiotaulut ja visualisointitavat voidaan toteuttaa alueella. Alueen turvallisuuden tulee kiinnittää erityistä huomiota mm. tehokkailla ja kehittyneillä valaistus- ja turvallisuusratkaisuilla.

4.10 Green Park

PÄÄASIALLINEN TEEMA: ELINKEINOTOIMINTA

TYÖPAIKKATAVOITE: + 400

ASUKASTAVOITE: -

KUSTANNUSARVIO: 31 M€

TOTEUTUSAIKA:

KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030. ENSIMMÄISEN VAIHEEN ALOITUS KESÄLLÄ 2016.

Yleiskuvaus

Green Park –yrityspuiston hankesuunnitelman lähtökohta on toteuttaa Joensuuhun Suomen nykyaikaisin, tehokkain ja kilpailukykyisin yrityspuisto, joihin sijoittuvilla yrityksillä on selkeä kilpailukyky muualla toimiviin yrityksiin verrattuna. Käytännössä tämä tarkoittaa John Deere Forestry Oy:n Joensuun tehtaan ympärille ja välittömään läheisyyteen rakentavaa osatoimittajien verkostoa. Tavoitteena on löytää alueelle myös toinen suurempi veturi-yritys.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Hankkeen yleissuunnittelu on valmistunut syksyllä 2015 ja ensimmäinen rakennusvaiheen toteuttaminen voi asemakaavaprosessin aikataulun mukaan käynnistyä kesällä 2016. Alue rakentuu vaiheittain aina vuoteen 2030 saakka ja keskeisiä kokonaisuuksia hankkeen edetessä ovat mm. kaupunkirakenne-, liikenne-, ympäristö- ja infrastruktuuri-, energia- ja logistiikkakäytökäytökset.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy on vastannut hankkeen ohjausryhmän toiminnasta ja vastaa edelleen myös yleissuunnittelun jälkeen hankkeen siirtymisestä toteutukseen. Ohjausryhmässä on edustus Joensuun kaupungin lisäksi Joensuun Tiedepuisto Oy:stä, Josek Oy:stä, John Deere Forestry Oy:stä ja Pohjois-Karjalan ELY:stä.

Työkalut

Green Park –yrityspuisto linkittyy Symmetrisen kaupungin kokonaisuuteen vahvasti hankkeen ainutlaatuisuuden vuoksi. Se on selkeästi osa tuotannollisen toiminnan uudentyyppistä toimintatapaa, jolla tavoitellaan ja pilotoidaan tulevaisuuden teollisia toimintamalleja. Green Park toimii innovatiivisena kehitysalustana alueen yrityksille ja toimijoille. Yrityspuistokonsepti integroidaan myös alueen eri oppilaitosten opetukseen, jolloin kerrannaisvaikutukset ovat merkittävät. Kaiken kaikkiaan Itärannan aluetta voidaan kehittää teknologia-puistomaiseen suuntaan, jossa integroituvat yritykset, oppilaitokset ja tki-toiminta.

Yrityspuiston yhteyteen on suunniteltu jo aiemmin toteutettavaksi osana biotalouden INKA –ohjelmaa erilaisia pilotti- ja innovatiivisia toimintamalleja. Nämä suunnitelmat muodostavat hyvän lähtökohdan valittaessa niitä työkaluja, joilla yrityspuiston potentiaali voidaan hyödyntää kokonaisuudessaan.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Green Park kokonaisuus itsessään toimii jo uuden tyyppisen teollisuustuotannon kehittämisalustana. Kehittämisen kokonaisuuksia on määritetty alueen kokonaissuunnitelmassa. Tällaisia kehityskohteita ovat mm. 5G pilotointi teollisessa ympäristössä sekä uudet teollisen internetin (IoT) ratkaisut.

Alueen energiantuotantoon on mahdollista tuoda uusia innovatiivisia ratkaisuja mm. hyödyntämällä Kuhasalon jätevedenpuhdistamon ylijäämälämpöä tai sen tuottamaa bioenergiaa, toteuttamalla lämpökanaaliratkaisu, hyödyntämällä rakennuksia ja ympäröiviä alueita aurinkoenergian keräämisessä sekä hyödyntämällä Pyhäselän vesilämpöä. Alue tarjoaa myös mahdollisuuden kehittää teollisuusalueen ja viereisen asumisalueen yhteistä symbioosia mm. energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen liittyen.

4.11 Syväsatama

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ELINKEINOTOIMINTA**TYÖPAIKKATAVOITE: + 10****ASUKASTAVOITE: -****KUSTANNUSARVIO: -****TOTEUTUSAIKA: KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030****Yleiskuvaus**

Syväsatama sijaitsee Penttilän alueella Green Park –yrityspuiston välittömässä läheisyydessä. Alueella on jonkin verran satamavetoista yritystoimintaa ja sen äärellä toimii myös John Deere Forestry Oy:n tuotantolaitos.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Kaavamuutos käynnistyi vuonna 2013 sataman ja siihen liittyvien kortteleiden muutoksena. Ensimmäisten neuvottelujen jälkeen kaava-alueeseen liitettiin jäteveden puhdistamo ja ns. yrityspuistoon liittyviä kortteleita.

Kaava sisältää sataman alueen ohella Green Park –yrityspuiston ja Kuhasalon puhdistamon alueen. Kaavaehdotus tulee päätettäväksi kesällä 2016.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Saimaan satamat ja Joensuun laivaus satamaoperaattorina ovat alueen tärkeimmät toimijat. Sataman infrastruktuurin tulee pystyä tarvittaessa vastaamaan kasvavan liikenteen tarpeita. Asemakaavassa esitetään riittävät alueet satamatoimintoja varten niin, että sataman kehittäminen ja laajentaminen on mahdollista.

Alueella tällä hetkellä toimivat yritykset voivat hyötyä merkittävästi Green Park –yrityspuiston mukanaan tuomista teknisistä innovaatioista.

Työkalut

Syväsataman aluetta tulee tarkastella laajempänä kokonaisuutena yhdessä Green Park –yrityspuiston, Kuhasalon puhdistamon ja John Deeren tehtaan kanssa. Sataman toimintaan vaikuttava logistiikka ja kuljetusmäärien kehitys on osin riippuvainen myös em. alueiden tulevaisuuden kehityksestä.

Erilaiset innovaatiot logistiikan, energian ja alueella toimivien yritysten synergian saavuttamiseksi parantavat myös sataman toimintaedellytyksiä.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Greenpark kokonaisuus linkittyy tältä osin Syväsataman alueeseen erityisesti energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian hyödyntämisen näkökulmasta.

Samoin kuin Green Parkin alueella on energiantuotantoon mahdollista tuoda uusia innovatiivisia ratkaisuja mm. hyödyntämällä Kuhasalon jätevedenpuhdistamon ylijäämälämpöä tai sen tuottamaa bioenergiaa, toteuttamalla lämpökanaaliratkaisu, hyödyntämällä rakennuksia ja ympäröiviä alueita aurinkoenergian keräämisessä sekä hyödyntämällä Pyhäselän vesilämpöä.

PÄÄASIAINEN TEEMA: ELINKEINOTOIMINTA

TYÖPAIKKATAVOITE: + 50

ASUKASTAVOITE:

KUSTANNUSARVIO: -

TOTEUTUSAIKA:

KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Alueella sijaitsee Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän tekniikan koulutusyksikkö, sekä Peltolankadun opiskelija-asuntola. Länsi- ja pohjoispuolella alueen rajaavat Penttilänrannan ja Aittarannan asuinalueet, itäpuolella ratapiha-alue ja etelässä John Deeren teollisuusalue.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Peltolan nykyisellä kampusalueella ei ole menossa asemakaavamuutos -hankkeita.

Kampusalueeseen rajautuvan puutavaran lastauspaikan tuleva maankäyttö pyritään ratkaisemaan ratapihaa koskevassa asemakaavamuutoksessa vuoden 2016 aikana. Lähtökohtana on selvittää alueen soveltuvuutta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän käyttöön. Muitakin mahdollisia käyttötarkoituksia voi nousta esiin kaavaprosessin aikana.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Alueen keskeisin toimija on Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä. Tulevaisuudessa alueenkäyttöön vaikuttavat ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärän kehitys ja tilatarpeet, jotka liittyvät mahdolliseen toiminnan keskittämiseen muilta kampuksilta.

Työkalut

Peltolan kampuksen aluetta tulisi tarkastella laajempänä kokonaisuutena integroimalla se entistä tiiviimmin alueen tuotannolliseen teollisuuteen ja lähietäisyydelle valmistuvaan Green Park –yrityspuistoon. Tavoitteena on teknologiapuistoajattelu, jossa yhdistyvät oppilaitosten, teollisuuden ja tki-toiminnan intressit.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alue tarjoaa yhdessä viereisen Green Parkin kanssa mahdollisuuden pilotoida uuden tyyppistä yritysten ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Tällöin tulee kyseeseen uudet opetusteknologiaan liittyvät innovaatiot ja niiden pilotointi alueella.

Myös Peltolan kampuksen alueen osalta voidaan hyödyntää Green Parkin yhteyteen rakentuvia energian tuotannon ja varastoinnin ratkaisuja. Erityisesti alueella on mahdollista kehittää ja innovoida rakennusten energiatehokkuutta peruskorjausten yhteydessä.

4.13 Sirkkalan työpaikka-alue

PÄÄASIAINEN TEEMA: ELINKEINOTOIMINTA
TYÖPAIKKATAVOITE: + 100
ASUKASTAVOITE:
KUSTANNUSARVIO: -
TOTEUTUSAIKA:
KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Sirkkalan työpaikka-alue -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteydessä Sirkkalanpuiston ja asemanseudun pohjoispuolista aluetta, jossa sijaitsee Karelia amk:n Sirkkalan kampus, UPM Joensuun vaneritehdas ja Valio Oy Joensuun tehdas. Syksyllä 2015 alueella aloitti toimintansa myös Karsikon koulu, joka siirtyi nykytiloihin tilapäisesti.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Alueella ei ole tällä hetkellä käynnissä asemakaavoitus- tai suunnittelutöitä. Sen sijaan alueen välittömässä läheisyydessä ovat menossa sekä asemanseudun että Sortavalankadun kaava-
muutokset.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Alueella sijaitsevat suuret tuotantolaitokset UPM ja Valio kehittävät toimintaansa omien suunnitelmiansa pohjalta. Kaupungin rooliksi jää aktiivinen tiedottaminen Symmetria -hankkeen etenemisestä ja tarpeen mukaan kahdenkeskiset neuvottelut yritysten toimintaedellytysten turvaamisesta ja parantamisesta. Karelia amk:n kampusalueen kehittämisessä ja tilajärjestelyissä kaupunki voi toimia mahdollistajana.

Työkalut

Koska alueen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet ovat pitkälti siellä sijaitsevien toimijoiden omassa päätösvallassa jää kaupungin rooliksi aktiivinen tiedottaminen ja sidosryhmyhteistyö.

Tavoitteena on parantaa alueen yritysten toimintaedellytyksiä ja tarvittaessa mahdollistaa myös laajentuminen.

Eriyisesti asemanseudun tulevissa toimenpiteissä on syytä huomioida myös Sirkkalan työpaikka-alueen tarpeet. Symmetrisen kaupungin osakokonaisuuksien edetessä toteutukseen, voi ilmetä uusia mahdollisuuksia ja innovaatioita alueen hyödyntämiseen.

4.14 Mehtimäen kampus

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: ELINKEINOTOIMINTA
TYÖPAIKKATAVOITE: + 300
ASUKASTAVOITE: + 400
KUSTANNUSARVIO: -
TOTEUTUSAIKA:
KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Mehtimäen kampus alue käsittää tässä yhteydessä Itä-Suomen yliopiston kampuksen, Joensuun Tiedepuiston tilat ja Tulliportinkadulla sijaitsevat Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän tilat. Yliopistokampuksella on noin 1000 työpaikkaa ja opiskelijoita noin 8000. Joensuun Tiedepuistolla puolestaan toimii yli 120 yritystä ja ne työllistävät noin 1000 henkeä.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy on hakenut asemakaavan muuttamista koko yliopiston alueella. SYK on laatinut vision kampusalueen kehittämisestä. Tavoitteena on kehittää aluetta eläväksi ja nykyistä monipuolisemmaksi. Kaupunki selvittää Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän ja Senaatti-kiinteistöjen halukkuuden lähteä mukaan kaavamuutokseen omistamiensa alueiden osalta.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Itä-Suomen yliopisto vastaa kampusalueensa kehittämisestä yhdessä Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa. Joensuun Tiedepuisto Oy on laajentunut viimeisen vuosikymmenen aikana merkittävästi. Toiminnan strategista suuntaa ohjaavat yhtiön hallitus ja operatiivinen johto. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä vastaa omien toimitilojensa kehittämisestä Tulliportinkadulla.

Työkalut

Mehtimäen kampusalueen kehittämistä tulee tarkastella kokonaisuutena, jossa koulutusyksiköiden ja Tiedepuiston toiminnot (mm. yrityshautomo ja toimialojen kehittäminen) yhdistyvät. Opiskelijat saavat näin tuntumaa nykyaikaiseen yritysmaailmaan ja yritykset hyötyvät saamalla käyttöönsä osaavaa työvoimaa. Tämä on yksi kasvun mahdollistavista tekijöistä esimerkiksi yrityshautomotoimintaa silmällä pitäen.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Tiedepuisto ja siinä toimivat yritykset sekä alueen oppi- ja tutkimuslaitokset tarjoavat jo itsessään dynaamisen liiketoiminnan kehitysalustan. Alueella jatkossa tehtävässä rakentamisessa tulee huomioida mahdollisuus toteuttaa hyvinkin innovatiivisia ratkaisuja niin rakennuksissa kuin myös esimerkiksi energiantuotannossakin, kuten tiedekampusalueen imagoon hyvin sopiikin. Alueen toimijoilla on jonkin verran korjausrakentamistarvetta ja näiden yhteydessä olisi kannustettava määräyksiä paremman energiatehokkuuden saavuttamiseen

4.15 Mehtimäen urheilu- ja tapahtumapuisto

PÄÄASIAINEN TEEMA: VIRKISTYS- JA MATKAILU

TYÖPAIKKATAVOITE: + 50

ASUKASTAVOITE:

KUSTANNUSARVIO: -

TOTEUTUSAIKA:

KORIT 1-3: VAIHEITTAIN VUOTEEN 2030

Yleiskuvaus

Mehtimäen urheilu- ja tapahtumapuistolla tarkoitetaan tässä yhteydessä ruutukaavakeskustan länsipuolella sijaitsevaa monitoimialuetta, jossa sijaitsevat Vesikon uimala, jäähalli, Joensuu areena, Keskuskenttä, Mehtimäen kenttä- ja ulkoilualue, beachvolley- ja tenniskentät, skeittialue sekä ravirata. Alue on osoittanut toimivuutensa niin erilaisten suurtapahtumien järjestämisessä, kuin kaupunkilaisten vapaa-ajanviettopaikkana.

Alueella on myös jonkin verran yksityisen sektorin liiketoimintaa, joka keskittyy liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen tarjoamiseen.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Alueen viimeisin voimassaoleva asemakaava on vuodelta 2009. Tällä hetkellä alueella on käynnissä asemakaavamuuutos. Kaavaehdotus tulee päätettäväksi keväällä 2016. Kaavamutoksen tarkoituksena on mahdollistaa liikunta- ja palloiluhallin rakentaminen alueelle ja muutoksia katu- ja virkistysalueiden muutoksia.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Keskeisin toimija alueella on Joensuun kaupungin vapaa-aikakeskus, joka tuottaa kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoiminnan sekä tapahtumien palvelut. Tämän ohella kaupungin vastuulla ovat alueen suunnittelu ja kehittäminen, sekä yleisten alueiden ylläpitäminen ja pysäköinti-järjestelyt.

Alueen monimuotoisuuden vuoksi muu toimijajoukko on hyvin laaja. Tärkeimpiä toimijoita ovat urheiluseurojen ohella vapaa-aikaansa viettävät kaupunkilaiset ja alueen yritykset

Työkalut

Joensuun kaupunki on määritellyt yhdeksi lähivuosien tavoitteistaan tapahtumatarjonnan ja -matkailun lisäämisen. Mehtimäen urheilu- ja vapaa-ajanpuisto tarjoaa tälle tavoitteelle erinomaiset puitteet. Lähtökohtaisesti käytettävien työkalujen valinnasta ja työn organisoimisesta vastaavat Joensuun kaupungin liikunta- ja tapahtumapalvelut hyvässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa-

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Alue on Joensuun suurtapahtumien keskus. Tapahtumia järjestettäessä tulisi huomioida vihreän kasvun tavoitteet ja kaupungin vihreän imagon näkyminen myös tapahtumien järjestelyissä. Erityinen huomio tulisi kiinnittää esimerkiksi liikennejärjestelyihin siten, että suurtapahtumiin järjestetään tehokas julkinen liikenne.

Tapahtumia järjestettäessä kiinnitetään erityistä huomiota niiden ympäristövaikutuksiin mm. liikenteen ja pysäköinnin järjestelyissä, tapahtumarakenteissa sekä tapahtumien jätehuollossa.

Aluetta jatkorakennettaessa tulisi huomioida alueen jo nyt luonnostaankin vihreän yleisilmeen ilmeen säilyminen. Alue tarjoaa myös kehittämismahdollisuuksia uusiutuvan energian hyödyntämisessä ja sen uusien ratkaisujen pilotoinnissa. Alueella sijaitsee Suomen suurin puurakennus Joensuun Arena. Myöskään tulevilla uusissa rakennuskohteissa ei tulisi unohtaa puun käyttöä rakentamisessa – esimerkiksi suunnitteilla oleva uusi palloiluhalli on kilpailukykyisesti rakennettavissa puisena ja näin tukea alueen imagoa ja kehittyviä alan yrityksiä.

4.16 Sirkkalanpuisto

PÄÄASIAALLINEN TEEMA: VIRKISTYS JA MATKAILU**TYÖPAIKKATAVOITE: + 50****ASUKASTAVOITE: -****KUSTANNUSARVIO: 50 M€****TOTEUTUSAIKA:****KORI 2: VUOTEEN 2022 MENNESSÄ, KAAVOITUS JA YLEISSUUNNITTELU VALMIINA 2017****Yleiskuvaus**

Sirkkalanpuisto on keskellä kaupunkia, jokivarressa sijaitseva virkistysalue. Symmetrisen kaupungin visiossa alueelle on hahmoteltu matkailu- ja virkistyspalvelujen kokonaisuutta, unohtamatta kaupunkilaisten yleistä virkistyskäyttöä. Vieressä olevan Ilosaaren alueen kanssa Sirkkalanpuisto muodostaa jokialueen olohuoneen, jonka merkitys niin kaupunkilaisten lähivirkistysalueena, kuin matkailijoiden pysähtymispaikkana on keskeinen. Virkistysalueen ohella Sirkkalanpuiston vieressä sijaitsee Pohjois-Karjalan Osuuskaupan (PKO) omistama hotelli Kimmel.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Sirkkalanpuisto sijaitsee asemanseudun välittömässä läheisyydessä ja käsitellään samassa asemakaavanmuutoksessa ja yleissuunnittelussa. Molemmat prosessit käynnistyvät loppusyksystä 2015 ja ovat valmiita alkuvuodesta 2017.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Pohjois-Karjalan Osuuskauppa on ilmoittanut halukkuutensa laajentaa nykyisen hotellin kapasiteettia ja palvelukonseptia. Käytännössä tämä tarkoittaisi merkittävän kaupunkimatkailukohteen rakentamista Sirkkalanpuiston alueelle. Konseptiin voisi kuulua esim. lomaosake- maista rakentamista, tapahtumamatkailua ja kylpylämaailmaa.

Joensuun kaupunki vastaa yleisten alueiden ja liikenneväylien suunnittelusta ja toteutuksesta.

Työkalut

Yleissuunnitteluvaiheen ja kaavamuutosprosessin aikana muodostuvat vaihtoehdot ja ratkaisut vaikuttavat niihin työkaluihin, joita toteuttamisessa jatkossa hyödynnetään.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Sirkkalanpuistoon rakentuva matkailun ja virkistystoiminnan keskittymä voi parhaimmillaan toimia merkittävänä uusiutuvan energian demonstraatiokohteenä ja puurakentamisen taidonnäytteenä. Alueen rakentaminen ja toiminnot ovat pääosin yksityisen toimijan (PKO) hallinnassa ja päätösvallassa, joten ratkaisut on toteutettava tämän toimijan kanssa tiiviissä yhteistyössä ja yhteisymmärryksessä sekä niille on löydettävä liiketaloudellinen peruste.

Energiantuotannossa voitaisiin hyödyntää ekologisina ratkaisuina esimerkiksi pienvoimaloita joen rannassa, joen veden lämpöenergiaa, aurinkokeräimiä integroituna esim. pysäköintihallin kattorakenteisiin tai muihin rakenteisiin sekä viereisen teollisuusalueen ylijäämäenergiaa. Lisäksi on mahdollista hyödyntää ns. ESCO-sopimuksia olemassa olevassa rakennuskannassa.

Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Karelia AMK:n Sirkkalan energiapuisto, joka on uusiutuvan hybridienergian demonstraatio- ja koulutusympäristö. Yhdessä Sirkkalanpuistoon toteutettavien energiaratkaisujen kanssa tästä voisi muodostua ainutlaatuinen kokonaisuus.

Alueiden ja rakennusten valaisussa tulisi pystyä hyödyntämään valaistustason älykästä säätöä, energiaa säästävää valaistusratkaisut ja luonnonvalon käyttöä.

Erilaiset yhteispysäköintiratkaisut voidaan integroida asemanseudun pysäköintiratkaisuihin. Alueella olevien pysäköintipaikkojen toteutuksessa tulee priorisoida sähköajoneuvot tai vähäpäästöiset ajoneuvot sekä rakentaa tarvittavat latausasemat.

PÄÄASIAINEN TEEMA: VIRKISTYS JA MATKAILU

TYÖPAIKKATAVOITE: + 20

ASUKASTAVOITE: -

KUSTANNUSARVIO: 2.6 M€

TOTEUTUSAIKA:

KORI 1: YLEISSUUNNITELMA VALMIS 2015, RAKENNUSTYÖT ALKAVAT KESÄLLÄ 2016

Yleiskuvaus

Ilosaari on keskustan tärkeimpiä lähivirkistysalueita. Se sijaitsee keskustan ja itärannan välissä ja on näinollen koko Symmetrisen kaupungin kehitysalueen ytimessä. Nykyisellään alueen infrastruktuuri ei mahdollista saaren hyödyntämistä kovinkaan monikäyttöisenä tapahtumien järjestämispaikkana. Kehitysviiossa Ilosaari nähdään tulevaisuudessa erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien monipuolisena areenana. Yhtä lailla kaupunkilaisten lähivirkistysalueen statusta halutaan korottaa rakentamalla Ilosaaresta viihtyisä ja virikkeellinen ympäristö. Vihreän kasvun sydän koko symmetriselle kaupungille yhdessä Ilosaaren kanssa – kaupungin vihreä olohuone.

Kaavoituksen ja suunnittelun tilanne

Alueen yleissuunnitelma valmistui syksyllä 2015 ja rakennustyöt käynnistyvät loppukesästä 2016. Rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuoden aikana siten, että alue on tapahtumakäytössä jo loppukesästä 2017.

Ilosaaren infran uudistaminen pitää sisällään kokonaisvaltaisesti pysäköinnin, vesihuollon, valaistuksen ja yleisten tilojen uudistamisen. Tämä edesauttaa alueen hyödyntämistä jatkossa erilaisissa konsertti-, markkina- ja yleisötapahtumissa. Alueelle toteutetaan pysyvä, muokattava ympäristövalaistus. Ilosaaren uimarannan palveluja ja viihtyisyyttä parannetaan merkittävästi ja alueelle rakennetaan myös lasten leikkipaikka.

Alue kytetään myös entistä tiiviimmin Sirkkalanpuistoon rakentuvaan kaupunkimatkailukeskukseen, jolloin nämä alueet yhdessä muodostavat Joen olohuoneen niin kaupunkilaisille, kuin matkailijoillekin. Symmetrisen kaupungin hankkeen toteutuessa Ilosaaresta tulee entistä tärkeämpi kohtaamispaikka logistisen sijaintinsa vuoksi.

Keskeiset toimijat ja vastuutahot

Joensuun kaupungin osalta yleiskoordinointi tulevien tapahtumien järjestämisessä kuuluu luontevasti kaupungin tapahtumapäällikölle. Erinomaisen hyvä yhteistyötaho suunnittelussa ja järjestämisessä on Joensuun Popmuusikot ry. joilla on saareissa jo nyt toimintaa ravintola Kerubin muodossa.

Työkalut

Rakennustyöt käynnistetään rakennussuunnitelman mukaisesti loppukesällä 2016 ja hankkeen on tarkoitus valmistua kesällä 2017.

Vihreä kasvu ja kehitysalustat

Ilosaari on keskustan tärkeimpiä lähivirkistysalueita, joten se toimii kaupungin vihreänä olohuoneena. Tämä tarkoittaa, että alueen rakentamisessa panostetaan erityisesti ekologisesti kestäviin ratkaisuihin ja viherrakentamiseen. Korkeatasoisen viherrakentamisen lisäksi alueella pilotoidaan esimerkiksi uusia valaistusratkaisuja, järjestää vaihtuvia valotaideteoksia ja järjestää kaupungin vihreään imagoon liittyviä näyttelyitä ja tapahtumia.

Tapahtumia järjestettäessä kiinnitetään erityistä huomiota niiden ympäristövaikutuksiin mm. liikenteen ja pysäköinnin järjestelyissä, tapahtumarakenteissa sekä tapahtumien jätehuollossa.

Alueelle voidaan innovoida myös esimerkiksi veneilyyn, kalastukseen ja muutoinkin jokeen liittyviä vihreän kasvun tapahtumia.